

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 230.980 van 27 april 2015
in de zaak A. 213.562/IX-8463**

In zake: H  l  ne VAN RAEMDONCK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Hans Van Dooren
kantoor houdend te 9220 Hamme
Stationsstraat 50
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN

I. Voorwerp van het administratief cassatieberoep

1. Het administratief cassatieberoep, ingesteld op 1 september 2014, strekt tot de nietigverklaring van het besluit nr. 2014/092 van 31 juli 2014 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking nr. 10.787 van 10 september 2014 is het cassatieberoep toelaatbaar verklaard.

De verzoekende partij heeft een toelichtende memorie ingediend.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 april 2015.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Hans Van Dooren, die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen heeft in de bestreden beslissing de volgende samenvatting van de feiten gegeven:

“3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in de Bachelor in de orthopedagogie.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 30 juni 2014 voor het opleidingsonderdeel ‘Stage/stagesupervisie 2/9&10’.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 1 juli 2014 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 4 juli 2014 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat hoewel de student van oordeel is dat de score onvoldoende gemotiveerd werd, er uit het eindverslag van de stagelector evenwel duidelijk kan worden afgeleid waarom bepaalde leerdoelen niet werden bereikt, en waarbij deze motivering overeenstemt met het eindverslag van de stageplaats zelf, dat een tekort aan assertiviteit, zelfvertrouwen en zelfstandigheid vermeldt. Tevens zou ook uit het verslag van de verantwoordelijke lector in het dossier blijken dat een belangrijke reden om tot de beslissing (tot een onvoldoende als quoterings) te

komen was dat de student tijdens de mondelinge eindevaluatie zelf aangaf dat ze de DIO (haar stageplaats) geen volledige dag alleen zou kunnen draaien, welke een belangrijk criterium is binnen het stageteam om een derdejaarsstudent al dan niet te laten slagen. Dit gegeven zou ook bevestigd zijn geweest door de stagebegeleidster daar om diezelfde reden de student geen vakantiejob op de dienst werd aangeboden. Verder stelt de interne beroepsbeslissing dat de toekenning van de score door de lector is gebeurd conform de ECTS fiche, waar door dit alles de interne beroepscommissie besloot dat de score voldoende gemotiveerd werd. Als laatste punt haalt de interne beroepsbeslissing aan dat het OER van de hogeschool geen hoorrecht voorziet.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 9 juli 2014 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 11 juli 2014 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.”

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4. In een eerste middel voert verzoekster de schending aan van artikel 16.2 van “het Onderwijs- en examenreglement” en van het “beschikkingsbeginsel”.

Zij betoogt dat de bodemrechter in de bestreden beslissing ten onrechte heeft geoordeeld dat “de eigenlijke examenbeslissing maar het karakter van een individuele bestuurshandeling krijgt op het ogenblik dat zij definitief wordt vastgesteld door de bevoegde instantie, zijnde de examencommissie”.

Verzoekster “ontwaart hierin een schending van het beschikkingsbeginsel”, aangezien de verwerende partij “in geen enkel stuk of tijdens geen enkel debat [...] heeft laten gelden dat de beslissing die door de praktijklector was gecommuniceerd, nog geen eindbeslissing was maar enkel de communicatie van een voornemen”. Het staat, volgens haar, niet aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen “om ambtshalve middelen aan te rei-

ken aan één partij, temeer daar gemeld middel in geen enkel opzicht de openbare orde raakt”.

Anderzijds ziet verzoekster in de bestreden beslissing ook een schending van artikel 16.2 van “het Onderwijs- en examenreglement”, nu de mededeling die aan verzoekster is gedaan, onmogelijk als een geldige mededeling van een voorlopig examencijfer kan worden beschouwd.

Beoordeling

5.1. Krachtens artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State doet de afdeling Bestuursrechtspraak uitspraak, bij wijze van arresten, over de cassatieberoepen ingesteld tegen de door de administratieve rechtscolleges in laatste aanleg gewezen beslissingen in betwiste zaken “wegens overtreding van de wet of wegens schending van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen”.

5.2. Luidens artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs beoordeelt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen of studievoortgangsbeslissingen in overeenstemming zijn met “1° de decretale en reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement” en “2° de algemene administratieve beginselen”.

De beoordeling van het middel verplicht de Raad van State ertoe om kennis te nemen van de inhoud van het aangevoerde onderwijs- en examenreglement.

Noch in de stukken die zijn neergelegd door de partijen voor de bodemrechter en die door deze laatste als rechtsplegingsdossier aan de Raad van State is bezorgd, noch overigens in de procedure voor de Raad van State – inzonderheid als bijlage bij de voorziening in cassatie – is een afschrift van een onder-

wijs- en examenreglement opgenomen. De aangevoerde bepaling is ook niet door de bodemrechter in zijn beslissing overgenomen.

Het door verzoekster ingeroepen “Onderwijs- en examenreglement” behoort bijgevolg niet tot de stukken waarop de Raad van State als cassatierechter vermag acht te slaan. Dat verzoekster in het verzoekschrift citaten opneemt, kan hieraan niet verhelpen. De echtheid van het bedoelde onderwijs- en examenreglement mag immers niet ter discussie staan en de partiële citaten stellen de Raad van State niet in staat met volledige kennis van “het Onderwijs- en examenreglement” te oordelen.

5.3. In zoverre het middel de schending aanvoert van een bepaling van een onderwijs- en examenreglement, kan het om die reden niet worden aangenomen.

6.1. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen overweegt dat “[het] mondeling meedelen van het voornemen om een 8/20 toe te kennen [...] geen administratieve handeling [is], die op dat moment reeds gemotiveerd moet zijn”.

6.2. Daargelaten de vraag of in de rechtspleging bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen als administratief rechtscollege het zogenaamde beschikkingsbeginsel (*ne eat iudex ultra petita partium*) in dezelfde mate als in de burgerlijke rechtspleging van toepassing is, verhindert dit beginsel hoe dan ook niet dat de (administratieve) rechter de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoekt. De beslissing, waarin de bodemrechter steunt op de feiten die voor hem zijn aangevoerd en, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, het geschil beslecht overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels en daartoe de door de partijen aangevoerde redenen ambtshalve aanvult, miskent het beschikkingsbeginsel niet.

7. Het eerste middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

8. Een tweede middel is geput uit de schending van artikel 149 van de Grondwet, artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 22.7 van “het Onderwijs- en examenreglement”.

Vooreerst betoogt verzoekster dat de bodemrechter in de bestreden beslissing niet motiveert waarom een student in haar stage beoordeeld moet worden op grond van generieke competenties, terwijl die conclusie wel het sluitstuk vormt van het oordeel dat voldoende was aangegeven waarom verzoekster niet voldeed en omdat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen daarmee een antwoord wenste te bieden op de tegenspraak tussen de evaluatie van de stagebegeleider en deze van de praktijklector.

Verzoekster noemt de motieven van de bestreden beslissing ook “geheel inconsistent en tegenstrijdig”, omdat in het eindevaluatieverslag wordt gemeld dat deze specifieke stage haar niet lag en dat men er vertrouwen in heeft dat verzoekster “in een volgende stage, op een plaats die haar beter ligt, nog een mooie evolutie kan tonen”, terwijl in de bestreden beslissing wordt uitgegaan van een beoordeling van de generieke competenties, dus los van de stageplaats.

In de bestreden beslissing wordt, tot slot, niet geantwoord op de door verzoekster geuite bezwaren omtrent het feit dat de procedure niet geheel tegensprekelijk is gebeurd. Zij had voor de bodemrechter nochtans aangekaart dat de praktijklector bepaalde stukken rechtstreeks aan de beroepscommissie had bezorgd, zonder kopie aan haar te bezorgen.

Beoordeling

9. Om de redenen, uiteengezet *sub* 5, is het middel niet ontvankelijk in zoverre het de schending aanvoert van een bepaling van “het Onderwijs- en examenreglement”.

10. Artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs heeft betrekking op de motiveringsplicht die geldt voor het administratieve beroepsorgaan binnen de betrokken hogeronderwijsinstelling bij het nemen van een beroepsbeslissing.

Hoe de bodemrechter die bepaling geschonden kan hebben, verduidelijkt verzoekster niet.

Ook in die mate is het middel niet ontvankelijk.

11.1. De bij artikel 149 van de Grondwet opgelegde verplichting aan de rechter om zijn rechterlijke uitspraak te motiveren heeft het karakter van een vormvereiste met beperkte draagwijdte. Een uitspraak is gemotiveerd wanneer de rechter duidelijk en ondubbelzinnig de redengeving uiteenzet – al ware die redengeving verkeerd of onwettig – die hem ertoe brengt de beslissing te nemen.

Bij de beoordeling of artikel 149 van de Grondwet is nageleefd, is bijgevolg niet de vraag aan de orde of in de beslissing een verkeerde beoordeling van de feitelijke gegevens is uitgedrukt. Het gaat er daarbij dan ook niet om of de motivering omstandig of juist is; alleen een gemis aan motivering – of daarmee gelijkgestelde gevallen, zoals tegenstrijdigheid in de motieven – maakt een schending uit van artikel 149 van de Grondwet.

11.2. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft als volgt geoordeeld over het tweede middel van verzoekster:

“Uit de ECTS fiche en het stagebundel volgt uitdrukkelijk dat hetgeen de stagebegeleider opmaakt als evaluatie enkel een appreciatie uitmaakt in de

vorm van een synthese, die slechts een onderdeel uitmaakt van alle elementen – naast de tussentijdse evaluatie, de eindevaluatie en de kwalitatieve beoordeling aan de hand van punten op 20 evenals de stagesupervises, de eventuele individuele besprekingen, de evaluatiebesprekingen en de schriftelijke opdrachten – waarmee rekening wordt gehouden voor het toekennen van de punten door de praktijklector.

[...]

De Raad heeft in eerdere rechtspraak aangenomen dat de beoordelingsmaatstaven die de praktijklectoren hanteren verschillend kunnen zijn in vergelijking met de maatstaven die de stagementoren hanteren. Indien de evaluatie van de docent of praktijklector grondig verschilt ten aanzien van de evaluatie door de stagebegeleiding, dient volgens de Raad dit verschil wel gemotiveerd of uitgelegd te worden. *In casu* ziet de Raad niet in waarin de grondige verschillen bestaan daar in de beoordeling door de praktijklector naast een aantal positieve punten ook bepaalde negatieve punten (o.a. onzekerheid, onvoldoende analyse van de praktijk, onvoldoende zelfkritische analyse, een te beperkte zin voor initiatief), die voor enkele aspecten ook in de eindbeoordeling door de stagebegeleiding (die melding maakt van evolutie in bepaalde competenties zonder dat echter blijkt dat daarmee een voldoende niveau behaald werd) en de e-mail d.d. 31 januari 2014 (waarin onvoldoende zelfstandigheid en onzekerheid vermeld werden) te lezen staan.

De Raad stelt vast dat er rekening werd gehouden met de positieve aspecten van de stage en de evaluatie door de stagebegeleider, maar dat ernstige tekorten beletten dat de verzoekende partij een voldoende voor het opleidingsonderdeel kon krijgen. De Raad stelt eveneens vast dat het eindbeoordelingsverslag van de praktijklector conform de ECTS-fiche/de stagebundel en de daarin opgenomen leerdoelen/competenties, duidelijk aangeeft dat de verzoekende partij meerdere competenties onvoldoende bereikt heeft en dat ze daarin onvoldoende geëvolueerd is. In het bijzonder wordt gewezen op het gebrek aan zelfstandigheid, zekerheid en assertiviteit. Het is niet kennelijk onredelijk dat de praktijklector bij de stagebeoordeling ook geen rekening houdt met de factor dat de verzoekende partij mogelijk in bepaalde settings beter zou presteren daar zij de verzoekende partij dient te beoordelen op grond van generieke competenties, die voor alle stageplekken gelden en die los van de specificiteit van de stage voldoende verworven dienen te zijn. De dragende motieven voor de onvoldoende (8/20), die in de beroepsbeslissing vermeld werden, vinden voldoende steun in het stagedossier zodat de beroepsbeslissing en de eindscore afdoende materieel en formeel gemotiveerd zijn.”

11.3. Daarmee is het besluit regelmatig met redenen omkleed en heeft de bodemrechter voldaan aan het vormvereiste, bedoeld bij artikel 149 van de Grondwet. De motivering toont immers aan welke gedachtegang de rechter volgt om zijn beslissing te nemen, zodat de partijen kunnen nagaan of zij een rechtsmiddel kunnen aanwenden en zodat de Raad van State in voorkomend ge-

val zijn opdracht als cassatierechter naar behoren kan uitoefenen en nagaan of de wet correct werd toegepast.

11.4. Ook in de mate waarin verzoekster argumenteert dat een tegenstrijdigheid bestaat tussen de thans bestreden uitspraak van een administratief rechtscollege en de voor die rechter bestreden studievoortgangsbeslissing, faalt het middel. De tegenstrijdigheid van de motieven als bedoeld in artikel 149 van de Grondwet moet immers gelegen zijn binnen één rechterlijke beslissing en niet, zoals verzoekster betoogt, in een vergelijking tussen de rechterlijke beslissing en de aan die rechter voorgelegde studievoortgangsbeslissing.

11.5. Verzoekster heeft geen belang bij de kritiek dat de bodemrechter niet heeft geantwoord op haar bezwaar dat zij ten tijde van de administratieve beroepsprocedure voor de beroepscommissie geen kennis had van alle stukken die aan die commissie werden voorgelegd door de verwerende partij. Verzoekster beweert immers niet dat zij voor de bodemrechter evenmin over die stukken tegenspraak heeft kunnen voeren.

12. Voor zover ontvankelijk, is het tweede middel niet gegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

13. In een derde middel voert verzoekster de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel, de verplichting tot zorgvuldige feitenvinding en het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

Zij betoogt dat de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘stage’ minstens aangeeft dat het wenselijk is dat de praktijklector de student op de stageplaats aan het werk ziet, dat hoe dan ook niet valt in te zien hoe een examencommissie zich een oordeel kan vormen over een stage wanneer geen enkel

lid van die commissie de student op de stageplaats heeft zien werken, dat dit des te meer klemmt nu de commissie zwaar is afgeweken van de beoordeling van de stagebegeleider en de negatieve beoordeling reeds een feit was vooraleer men kennis had van de verslagen van de stagebegeleiding. Verzoekster meent dat de bodemrechter had moeten nagaan of de geschonden geachte beginselen werden gewaarborgd bij het nemen van de examenbeslissing en zich niet mocht beperken tot de vaststelling dat “noch de ECTS-fiche, noch de stagebundel expliciet verplichten dat de praktijklector zelf de verzoekende partij op de stageplaats gaat observeren”.

Beoordeling

14. De algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het zorgvuldigheidsbeginsel en het beginsel vervat in de spreuk *patere legem quam ipse fecisti*, zijn niet van toepassing op jurisdictionele beslissingen zoals de beslissingen van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

Zoals verzoekster het middel toelicht geeft zij kritiek op de beoordeling van haar zaak door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen die de Raad van State ertoe zou verplichten in de beoordeling van de zaak zelf te treden. Dit valt de Raad van State als administratieve cassatierechter uit kracht van artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State niet toe. Als administratieve cassatierechter mag de Raad van State immers niet in tweede instantie de feitelijke beoordeling overdoen.

15. Het middel is onontvankelijk.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

16. In een vierde middel voert verzoekster de schending aan van de artikelen II.273 en II.355 van de Codex Hoger Onderwijs en van “het OER en de daar in art. 13.2 gegeven beschrijving van het betrokken opleidingsonderdeel”.

Verzoekster stelt dat uit voormelde bepalingen volgt dat van stages een schriftelijk eindevaluatieverslag moet voorliggen. Te dezen zou alleen een niet-ondertekend evaluatieverslag voorliggen.

Verzoekster merkt op dat in de bestreden beslissing wordt geoordeeld dat de ondertekening van het beoordelingsverslag van de stage in geen enkele reglementering op straffe van nietigheid is voorgeschreven.

Zij betoogt dat een dergelijk formeel stuk in zichzelf de elementen moet bevatten die van zijn regelmatigheid doen blijken en dat een dergelijk verslag om rechtsgeldig te zijn ondertekend moet zijn daar deze ondertekening er een essentieel bestanddeel van is, onmisbaar voor zijn bestaan. De handtekening moet de garantie leveren dat het stuk uitgaat van de lector en moet een onderscheidend vermogen hebben.

Verzoekster meent dat een beoordelingsverslag maar een eindevaluatie inhoudt als ook de student een eigen inbreng heeft gehad, net als de stagebegeleider, wat wordt bevestigd door het feit dat op het einde van dat verslag de handtekening van de student en de stagebegeleider moet voorkomen. Aan verzoekster is de kans op inspraak bij de eindevaluatie ontnomen.

Beoordeling

17. In zoverre verzoekster de schending aanvoert van de artikelen II.273 en II.355 van de Codex Hoger Onderwijs laat zij na in het verzoekschrift uiteen te zetten op welke wijze deze bepalingen door de bestreden uitspraak worden miskend.

In zoverre is het middel onontvankelijk.

18. In zoverre verzoekster een schending aanvoert van het “OER” – dat is het onderwijs- en examenreglement – kan het middel evenmin, om de *sub* 5 gegeven redenen, worden aangenomen.

19. Het middel is in zijn geheel onontvankelijk.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt het cassatieberoep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op 200 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 april 2015,
door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren